

Hodnocení somatického stavu a vývoje dětí a dospívající mládeže

Mgr. Ondřej Smolka

Růst a vývoj

Závisí především na:

- Vnější podmínky (dědičné faktory)
- Vliv zevních podmínek (výživa, sociální podmínky, škodliviny živ. prostředí, ..)

Hodnocení růstu dětí

- Hodnocení výšky dítěte vzhledem ke kalendářnímu věku
- Korekce výšky dítěte podle střední výšky rodičů, která eliminuje vliv dědičného faktoru
- Proporcionalita, což je přiměřenost tělesné hmotnosti k výšce
- Biologický věk (kostní, zubní)

Hodnocení výšky dítěte vzhledem ke kalendářnímu věku

- Percentilové růstové grafy (vytvořeny roku 1991)
- Pro hochy a dívky zvlášť
- Graf umožňuje zařadit dítě do jedné z pěti skupin:

- I. Velmi vysoké (nad 97%)
- II. Vysoké (75-97%)
- III. Středně vysoké (25 – 75%)
- IV. Malé (3-25%)
- V. Velmi malé (pod 3%)

Korekce výšky dítěte podle střední výšky rodičů, která eliminuje vliv dědičného faktoru

- nejvíce ovlivněna genetickou složkou
- součet výšky matky i otce, dělený dvěma
  - koreluje s výškou dítěte těsněji, než výška kteréhokoliv rodiče zvlášť
  - regresivní křivky grafu (bez ohledu na pohlaví)

Proporcionalita

- tj. poměr hmotnosti ku výšce (BMI)

A. Obézní (nad 97%)
B. Robustní (75-97%)
C. Proporcionální (25-75%)
D. Štíhlé (3-25%)
E. Hubené (pod 3%)

- dvojí křivky pro předpubertální a propubertální věk (pozor na celkový obsah tělesného tuku!)
- součástí očkovacích průkazů

Biologický věk (kostní, zubní)

- posuzování hodnot růstu může být „znehodnoceno“ subjektivním dojmem vyšetřujícího ➡ biologický věk je mnohem přesnější (citlivější ukazatel)

Kostní věk

Několik metod a způsobů hodnocení:

- hodnocení rentgenových snímků ruky dítěte (29 kostí)
- TW2 → osifikační centra 20 kostí ruky
- každá 8 stupňů zralosti (určován dle atlasu TW2 a klasifikován)
- odděleno pro chlapce a dívky
- percentilové grafy (posouzení míry opoždění nebo urychlení kostního zrání)

Kostní a zubní věk

- Metoda GP (americká metoda)
  - stanovení kostního zrání podle atlasu
  - rentgenový snímek ➡ porovnání s atlasem
  - méně přesná

Zubní věk:

- prořezávání stálého chrupu (rychleji zrající děti
➡ nastupuje dříve
- počet prořezávajících se porovná se standardem v dané věkové kategorii
- méně spolehlivá metoda (např. anomálie dutiny ústní)

Somatoskopie

- Subjektivní posouzení antropomotorických ukazatelů = somatoskopie
  - celá postava
  - tělesné znaky vyšetřovaného
  - somatotyp (např. dle Sheldona)